

har været saa god at lade ombesøge, vil sees, allerede udbragt noget over 10 Millioner Rigsdaler. Den anden Gruppe af Gjenstande, Driftsmateriellet, anskaffes af det Driftselskab, som Anlægsentreprenuererne ifølge Loven og Contracten vare pligtige til at danne, og det anskaffes paa den Maade, at, efterhaanden som en Section fuldføres, vurderes Driftsmateriellet, og Driftselskabet er da forpligtet til constant at indbetale 96 Rbd. for hvert Hundrede Rigsdaler og faaer for denne Indbetaling Ret til at udstede Actier, som efter Contracten i det Hele skulle udbringes til 2,400,000 Rbd., hvilket vil sige det Samme som, at Driftselskabet ikke er berettiget til at afhænde Actierne under en Cours af 96, og at det for Actierne anskaffede Driftsmateriel skal have en Værdi af 96 Rbd. for hvert 100 Rbd., som Selskabet faaer Tilladelse til at udstede Actier for. Den paagjældende Paragraph derom i den nævnte Contract lyder saaledes: „Selskabets Interessenter indbetale i det Mindste 96 Procent af den anførte nominelle Capital, som i alt Falb skal udbringes til i det Mindste 2,400,000 Rbd. Rigmønt i rede Penge“. Det har nu vel været muligt for Anlægsentreprenuererne at faae oprettet et Driftselskab, men det har ikke været muligt for dette Driftselskab at affatte Driftsactierne, og Følgen deraf er bleven den, som den høitærede Minister ganske rigtig sagde ved at forelægge Lovforslaget, at der vel er blevet dannet et Driftselskab, men at dette i Virkeligheden falder sammen med Anlægsentreprenuererne. Af dette Forhold flyder der nu ganske vist store Ulemper eller dog idetmindste flere Ulemper, men det har dog, troer jeg, ogsaa sine Fordele. Det er vel ganske vist, at der er forbundet den Ulempe med den Tilstand, at den Control, som der igjennem Driftselskabet skal føres med, at den Priis, der bliver sat paa de forskjellige Gjenstande, der anskaffes til Driftsmateriellet, virkelig er den sande og ikke er højere end disses Værdi, mangler, idet Leveranduererne og Driftselskabet i Virkeligheden udgjøre een og den samme Person. Ved Siden af denne Control, som det efter Contracten var Tanken, at Driftselskabet skulle udøve, er der jo imidlertid en anden Control, som udøves af Regjeringen, og som, det være sig saavel til den nuværende høitærede

Indenrigsministers og hans Forgængeres Berømmelse som til Berømmelse for den Mand, hvem Udøvelsen af den specielle Control har været overdraget, virkelig ingenlunde har været virksom. Anstæffelsen af Driftsmateriellet var oprindeligt calculeret at ville koste 40,400 Rbd. pr. Mil, men det vil af den ombealte Beretning sees, at Priisen for Driftsmateriellet i Virkeligheden kun har udgjort omtrent 36,700 Rbd. pr. Mil, og at der altsaa er en Besparelse af omtrent 3,700 Rbd. pr. Mil. Og hvad nu den Control angaaer, som Driftselskabet skulle udøve med Hensyn til selve Anlægget, da forekommer det mig, at den ikke kunde være virksomere i et Driftselskabs Haand end netop, naar Anlægs- og Driftsentreprenuererne falde sammen; thi enhver Mangel ved Anlægget, enhver Forsømmelighed i at gjøre det saa solidt og godt som muligt straffes ved Driftsmateriellets tidligere Opplid, hvilket, naar Driftsentreprenuererne, som efter den heromhandlede Contract have hele Bedligeholdelsespligten, falder paa dem, som atter ere de samme som Anlægsentreprenuererne, og det maa saaledes være i Anlægsentreprenuerernes velforstaaede Interesse at passe paa, at Banen bliver bygget solidt og godt, for at ikke Maskiner, Vogne og det hele Materiel i Løbet af en kort Tid skal rhytes sammen, og de derved blive nødt til at udgive nye Penge dertil. Hovedtanken med at paalægge Anlægsentreprenuererne stillige at sørge for Banens Drift var imidlertid vistnok slet ikke væsentlig den omtalte Control. Nei, Hovedtanken var den at undgaae en Statsdrift af Jernbanerne, idet der dengang var, som der maastee endnu er, en vis Frygt tilstede for, hvad man kalder Statsindustri — denne Frygt har gjort sig gjældende ikke mindre med Hensyn til Jernbaner end med Hensyn til Stamslutterier. Denne Frygt gjorde, at man ikke i 1861 vilde gaae ind paa en Statsdrift. Endvidere var Hovedtanken med at paalægge Entreprenuererne at oprette et særligt Driftselskab ogsaa den, at man ikke vilde, at Staten skulle have nogen anden Risiko ved de nye Jernbaner end netop den at maatte tilsvare Renten af Anlægscapitalen, saa at der ikke kunde paadrages den nogen Udgift med Hensyn til Driften; man var jo dengang, mine Herrer, i en ganske